

ISFAHAN KUR'ÂN KONFERANSIDAN ANILAR (2)

(...düenden devam)

25.11.2006 Cuma günü bizi, Unesco tarafından Dünya Kültür Merkezi seçilmiş bulunan İsfahan'ın tarihi yerlerine götürdüler. Hristiyanların yoğunlukta olduğu İsfahan'ın eski mahallelerinde bulunan Ermeni katedralini gezdirdiler. Sonra Melikşah döneminden kalma Atik Camiini (Ulu Camii) gördük. Öğleden sonra Dört Eyvanlı dikdörtgen biçiminde büyük bir meydana götürdüler ki burası Çin'deki meydandan sonra en büyük gösteri meydanı imiş. Bu meydanın dört yanını dükkânların oluşturduğu galeriler sarmakta. Her galerinin ortasında toplumu yöneten dört kesimi temsil eden bir eyvan bulunmakta. Bir eyvanda Şeyh Lütfullah Camii var ki gerçekten yapılışı ve kubbesi insanı hayrette bırakmaktadır. Burayı ziyaret eden bir Avrupalı mimar "Ben burayı ziyaret edene kadar mu'cize duyardım ama manasını anlamazdım. Burayı gördükten sonra mu'cizenin ne demek olduğunu anladım" demiş.

Bunun karşısında Şah Abbas'ın ve sonraki yöneticilerin törenleri izlediği beş katlı bir bina yer almaktadır ki burası da muhteşem bir yerdir. Dikdörtgenin uzun kenarlarına dik olan bir sıranın ortasında toplumu manevi yönden yöneten bilim ve ibadeti simgeleyen cami ve medrese, bunun karşısında da ekonomiyi simgeleyen bir eyvan yer almaktadır.

Burayı gezerken akşam ezanı okundu. Ben ve Bosnalı Dr. Salih camiye gittik. Ca'ferî imamın arkasında önce akşam namazını kıldık. Ca'fe-rîler, öğle ile ikindiye, akşamla yatsıyı birleştirerek kılıyorlar. Bunu biliyordum. Onun için akşamın ardından biraz bekledik. Herhalde iki rek'at sünnet kıldık. Sonra kamet okundu. Bu kez yatsı namazını kıldık. Namazda bir fark yok. Yalnız onlar, Malikîler gibi ellerini bağlamıyor, yana salıyorlar. Rükû tekbirini alırken de ellerini kulaklarına götürüyorlar. Rükû'da imam açık olarak üç defa "subhanellah, subhanellah, subha-nellah, sonra subhanellahi'l-azim ve bihamdih" diyor. Secde tesbîhleri bi-zimki ile aynı.

Konferansa katılanlardan biri imamın, namazın sonunda selâm vermeden namazı bitirdiğini söyledi. Oysa ben imamın yakınında idim. İmamın sağa selâmını duydum. Dr. Salih de duymuştu. Önyargılı hareket etmek kötü bir şey. Basit farkları büyütüp ayrılık sebebi yapmak İslâm'a kötülüktür. Namazın temeli, elin bağlanması veya yana salınması değil, ayakta durmak, okumak, rükûa ve secdeye gitmektir. Bunların hepsi aynı iken hâlâ onların namazını yanlış görmek, Müslümanların bütünlüğüne zarar verir. Bu konuda İsfahan'da "İslâm Mezheplerini Yakınlaştırma Çalışmaları Merkezi" müdürünün şu sözüne katılmamak bence mümkün değildir: "Allahımız bir, Peygamberimiz bir, Kitabımız bir iken biz neden ayrılalım? Yüce Allah: *'Bu sizin*

ümmetiniz bir tek ümmettir. Rabbiniz de benim. Bana tapın!

buyurduğu üzere tüm dünyada Müslümanlarının birlik içinde olmaları gerekir. Biz çalışmalarımızla Sünnileri Şiî yapmayı yahut Şiîleri Sünnî yapmayı hedeflemiyoruz. Biz sadece Müslümanların, aslında basit farkları bir kenara bırakıp birleşerek güç oluşturmalarını istiyoruz. Çünkü birlikten kuvvet doğar.”

Bu akşam saat 10 sularında Tahran’a döndük. 25.11.2006 Cumartesi günü Tahran Milli Kütüphanesini gezdik. Cidden eşsiz bir eser. Kitapların muhafazası için her türlü tedbir alınmış. Okurların yararlandığı bol miktarda bilgisayar ve Internet imkânı var.

(devamı yarın..)